

Sygn. akt III KS 80/22

POSTANOWIENIE

Dnia 26 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

w sprawie **J. G.**

oskarżonego o czyn z art. 220 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 26 stycznia 2023 r.,

skargi obrońcy oskarżonego,

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego

w Rzeszowie

z dnia 1 sierpnia 2022 r., sygn. akt III Ka 203/22,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 13 grudnia 2021 r., sygn. akt X K 1313/12

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł :

1. oddalić skargę;

2. zwolnić oskarżonego J. G. od kosztów sądowych postępowania skargowego, a wydatkami tego postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 13 grudnia 2021 r., sygn. akt X K 1313/12 uznał T. S., J. W. i J. G. winnymi zarzucanych im czynów z art. 220 § 1 k.k. i wymierzył im kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania oraz grzywny, a także orzekł nawiązkę na rzecz oskarżycielki posiłkowej.

Po rozpoznaniu apelacji oskarżonego T. S. i jego obrońców, J. G. i jego obrońcy oraz obrońcy oskarżonego J. W., Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyrokiem z dnia 1 sierpnia 2022 r., sygn. akt III Ka 203/22 uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.

Skargę na wyrok sądu odwoławczego wniósł obrońca J. G., zaskarżając go w całości na korzyść oskarżonego i podnosząc zarzut naruszenia art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji, mimo braku ku temu przesłanek. Skarżący wskazał, że stwierdzone przez Sąd *ad quem* uchybienia w zakresie przeprowadzonego postępowania dowodowego, błędne ustalenia faktyczne, będące wynikiem nieprawidłowej – niezgodnej ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego – oceny zgromadzonych dowodów, winny skutkować uniewinnieniem oskarżonego J. G. od zarzucanego mu czynu, tym bardziej, że postępowanie karne toczy się od 10 lat, a oskarżony ma prawo do rozpoznania sprawy bez zbędnej zwłoki.

W odpowiedzi na skargę prokurator wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona w niniejszej sprawie skarga na wyrok sądu odwoławczego nie jest zasadna, wobec czego podlegała oddaleniu na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

Na wstępie należy zauważyć, że zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k., skarga może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. albo wystąpienia uchybienia wymienionego enumeratywnie w treści art. 439 § 1 k.p.k. Oznacza to, że zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy po wniesieniu skargi na wyrok sądu odwoławczego, o którym mowa w art. 539a § 1 k.p.k., ograniczony jest wyłącznie do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego (por. uchwała składu siedmiu sędziów SN z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, OSNKW 2018, nr 3, poz. 23). Natomiast niedopuszczalne jest, aby Sąd Najwyższy w trybie art. 539a k.p.k. badał merytorycznie prawidłowość przeprowadzonej kontroli odwoławczej w aspekcie uchybień podniesionych w apelacji, jak również zasadność uchybień stwierdzonych przez sąd odwoławczy (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 12 stycznia 2022 r., IV KS 64/21, LEX nr 3287910;

postanowienie SN z dnia 28 stycznia 2022 r., sygn. II KS 29/21, LEX nr 3314955, postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2022 r., sygn. V KS 36/21, LEX nr 3324938). Celem instytucji skargi na wyrok sądu odwoławczego nie jest bowiem dublowanie przeprowadzonej już kontroli odwoławczej, a wyeliminowanie bezpodstawnego wydawania przez sądy odwoławcze wyroków kasatoryjnych w sytuacji gdy rozstrzygnięcie *in meriti* mogło zapaść w drugiej instancji.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy zauważyć należy, iż jak wynika z uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*, powodem uchylenia orzeczenia pierwszoinstancyjnego było stwierdzenie bezwzględnej przyczyny odwoławczej wskazanej w art. 439 pkt 10 k.p.k. oraz rażącego naruszenia art. 404 § 2 k.p.k., które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia Sądu *a quo*. O ile pierwsze z ww. uchybień dotyczyło wyłącznie naruszenia prawa do obrony oskarżonego T. S., o tyle drugie odnosiło się do wszystkich oskarżonych, w tym J. G.. Sąd odwoławczy stwierdził bowiem, że doszło do pogwałcenia zasady ciągłości rozprawy (jej koncentracji i nieprzerwalności), co w realiach przedmiotowej sprawy rzutowało na błędną ocenę dowodów. Jak wskazano wyżej, rolą Sądu Najwyższego nie jest ponowna weryfikacja, czy tego rodzaju naruszenie prawa rzeczywiście zaistniało i jaki był jego wpływ na zapadły wyrok, lecz jedynie ocena czy stanowiło podstawę do uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, czy też możliwe było jego sanowanie na etapie postępowania drugoinstancyjnego.

Zgodnie z art. 404 § 2 k.p.k. rozprawę odroczoną prowadzi się w nowym terminie od początku, chyba że zachodzą wyjątkowe okoliczności, a skład sądu nie uległ zmianie. Prowadzenie rozprawy od początku oznacza konieczność ponowienia całego dotychczasowego postępowania dowodowego (zob. np. wyrok SN z dnia 12 lutego 2008 r., WA 2/08, OSNKW 2008, nr 5, poz. 38). Tak więc **stwierdzenie przez sąd *ad quem* naruszenia art. 404 § 2 k.p.k., które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, uzasadnia jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji. Konwalidowanie nieprawidłowości polegających na naruszeniu zasady koncentracji rozprawy i bezpośredniości wymaga bowiem przeprowadzenia na nowo przewodu w całości.**

Mając powyższe na względzie należało uznać, że w niniejszej sprawie istniała przewidziana prawem przesłanka wydania wyroku uchylającego orzeczenie pierwszoinstancyjne, a zatem Sąd Okręgowy w Rzeszowie nie dopuścił się naruszenia przepisu art. 437 § 2 k.p.k. Tym samym skarga złożona przez obrońcę oskarżonego podlegała oddaleniu jako bezzasadna. Na marginesie wskazać należy, że długotrwałość procesu nie może przesądzać o zasadności uniewinnienia. Strona dysponuje odrębnymi instrumentami pozwalającymi na dyscyplinowanie organów procesowych w razie stwierdzenia przewlekłości postępowania.

Jednocześnie na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. Sąd Najwyższy zwolnił oskarżonego J. G. od zapłaty kosztów sądowych postępowania skargowego z uwagi na jego trudną sytuację materialną, tym bardziej, że wcześniej z tego powodu został on zwolniony od opłaty od skargi.

Z tych też względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.